

Pradžia > Mokymai, Teisminiai Tinklai Ir Agentūros > Finland

Pirminis teisėjų ir prokurorų mokymas Europos Sąjungoje

Turinį pateikė

Suomija

Suomija

Teisėjai

Bendras aprašymas

Nuo 2017 m. Suomijoje – apeliaciniuose teismuose, administraciniuose teismuose, Darbo bylų teisme, Draudimo bylų teisme ir Rinkos bylų teisme – išlaikomos terminuotos (t. y. trejų metų) jaunesniųjų teisėjų pareigybės, įsteigtos mokymo tikslais. Dėl ypatingų priežasčių terminas gali būti pratęstas ne daugiau kaip dvejiems metams. Asmuo, kuris dvejus metus ėjo jaunesniojo teisėjo pareigas, likusią savo kadencijos dalį taip pat gali eiti kitas Aukščiausiojo Teismo arba Aukščiausiojo administracinio teismo teisėjo ar referento pareigas.

Nuoroda: [Teismų įstatymo 18 skyriaus 1 straipsnis](#).

Teisėjų mokymo taryba priima sprendimą dėl pranešimo apie laisvą jaunesniojo teisėjo vietą, dėl pakartotinio pranešimo apie laisvą darbo vietą, dėl prašymų teikimo laikotarpio pratęsimo ir pranešimo apie laisvą darbo vietą atšaukimo. Nacionalinė teismų administracija pasirūpina praktine darbo vietos deklaravimo tvarka ir kandidatų nuopelnų santraukos parengimu bei pateikimu Teisėjų mokymo tarybai.

Šiuo metu yra 58 jaunesnieji teisėjai.

Galimybė dalyvauti pirminiame mokyme

Kad būtų paskirtas jaunesniuoju teisėju, kandidatas turi būti sąžiningas Suomijos pilietis, turėti teisės magistro laipsnį, išskyrus tarptautinės ir lyginamosios teisės magistro laipsnį, ir turėti bent trejų metų patirtį einant teisėjo, teismo referento ar dokumentų rengėjo, prokuroro, advokato ar teisininko pareigas arba einant kitas atitinkamas teises pareigas, kuriose asmuo gali pasiręgti teisėjo pareigoms. Dar vienas kvalifikacinis reikalavimas – asmuo turi būti sėkmingai išlaikęs egzaminą, įrodantį pagrindinių teisės aktų ir bendrųjų principų, susijusių su teisėjo pareigomis, išmanymą. Jaunesniojo teisėjo suomių ir švedų kalbų žinios reglamentuojamos pagal Teismų įstatymo 10 skyriaus 9 straipsnio nuostatas.

Nuoroda: [Teismų įstatymo 18 skyriaus 2 straipsnis](#).

Teisėjų mokymo taryba nustato nacionalinius atrankos kriterijus, susijusius su jaunesniųjų teisėjų atranka, kuriuose atsispindi teisės aktuose nustatyti atrankos ir skyrimo kriterijai. Remiantis teisės aktų rengimo dokumentais (HE 7/2016 vp. s. 119 (HE = vyriausybės pasiūlymai, tik suomių kalba)), prie prašymo pridedami dokumentai vertinami pagal pareiškėjo akademinis rezultatus, darbo patirtį ar kitas kvalifikacijas.

Teisėjų mokymo taryba kartą per metus sausio mėn. organizuoja pirminės atrankos egzaminą. Egzaminą laiko visi pareiškėjai. Per egzaminą kandidatas turi įrodyti, kad yra susipažinęs su pagrindinėmis teisėjo pareigų atlikimo nuostatomis ir bendraisiais principais. Pirminės atrankos egzaminą medžiagą paprastai sudaro teisiniai straipsniai ir atvejų tyrimai. Egzaminas laikomas išlaikytu arba neišlaikytu.

Kandidatų, kurie išlaikė pirminės atrankos testą, akademiniai rezultatai, darbo patirtis ir kitos kvalifikacijos

vertinamos pagal Teisėjų mokymo tarybos nustatytus kriterijus. Pirminę jaunesniųjų teisėjų atranką patvirtina Teisėjų mokymo taryba, o tada teismai, kuriuose bus vertinamos jaunesniųjų teisėjų pareigybės, taip pat vertina pareiškėjus per pokalbius. Remdamiesi pirmine atranka ir savo vertinimu, teismai pateikia kandidatūras Aukščiausiajam Teismui ir Aukščiausiajam administraciniam teismui. Jaunesniuosis teisėjus skiria Aukščiausiasis Teismas ir Aukščiausiasis administracinis teismas.

Pirminio mokymo forma ir turinys

Jaunesniųjų teisėjų mokymo paskirtis – gilinti jų teisinės žinias ir teisėjo kompetenciją, taip pat suteikti jiems geras galimybes priimti nepriklausomus teismo sprendimus ir didelėse bei sudėtingose bylose. Per savo kadenciją jaunesnieji teisėjai savo mokymo vietoje pagal jiems parengtus asmeninius mokymo planus dalyvauja Teisėjų mokymo tarybos parengtoje mokymo programoje.

Nuoroda: [Teismų įstatymo 18 skyriaus 4 straipsnis](#).

Teisėjų mokymo taryba yra atsakinga už jaunesniųjų teisėjų mokymo programos planavimą, o Nacionalinė teismų administracija – už mokymo programoje numatytų mokymų organizavimą.

Nuoroda: [Teismų įstatymo 19a skyriaus 2 straipsnio 2 pastraipos 4 punktas](#).

Trejų metų mokymo programą sudaro mokymasis darbo vietoje ir mokymo kursai su užduotimis, taip pat grįžtamoji informacija ir vertinimas. Jaunesniajam teisėjui paskiriamas teisėjas instruktorius, kuris vadovauja jaunesniojo teisėjo mokymuisi darbo vietoje ir veikia kaip pagalbininkas ir kontaktinis asmuo. Vienas iš jaunesniojo teisėjo studijų programos vertinimo metodų taip pat yra mokymosi dienoraštis, kuris turi būti vedamas visu programos laikotarpiu.

Jaunesnieji teisėjai skirstomi į dvi grupes. Apeliacinio teismo apeliacinę grupę sudaro apeliaciniuose teismuose dirbantys jaunesnieji teisėjai, o kitą apeliacinę grupę sudaro administraciniuose ir specialiosios jurisdikcijos teismuose dirbantys jaunesnieji teisėjai.

Jaunesniojo teisėjo studijų programos studijų vadove, be kita ko, pateikiama informacija apie studijų programos struktūrą, jaunesniųjų teisėjų mokymus ir susijusias preliminarias užduotis.

Nacionalinės teismų administracijos organizuojamuose mokymuose visiems jaunesniesiems teisėjams ar jaunesniųjų teisėjų grupėms daugiausia dėmesio skiriama pirmaisiais dvejais jaunesniojo teisėjo veiklos metais. Pirmaisiais metais privalomos studijos apima, pavyzdžiui, vienos dienos mokymą Europos teisės klausimais ir vienos dienos mokymą Europos Žmogaus Teisių Teismo veiklos metodų klausimais. Antrųjų metų privalomos studijos apima vienos dienos aukštesnio lygio mokymą Europos teisės klausimais. Pasirenkamieji mokymai antraisiais ir trečiaisiais metais apima devynias studijų dienas, kurios jaunesniojo teisėjo asmeninėje mokymo programoje nurodytos kaip pasirenkamasis mokymas pagal individualius jaunesniojo teisėjo poreikius. Pasirenkamasis mokymas gali būti išeinamas dalyvaujant mokymuose, kuriuos visoje šalyje organizuoja Nacionalinė teismų administracija. Dalyvavimas Europos teisėjų mokymo tinklo (ETMT) organizuojamame konkurse THEMIS taip pat priimamas kaip pasirenkamųjų studijų dalis. Pasirenkamasis mokymas gali apimti iki penkių dienų pasirenkamųjų studijų, t. y. ETMT ir Europos teisės akademijos (ERA) mokymą (išskyrus kalbų kursus ir magistratų mainus).

Pirminio mokymo užbaigimas ir kvalifikacijos suteikimo procesas

Jaunesnysis teisėjas, šiose pareigose išdirbęs minimalų trejų metų laikotarpį, pateikia baigiamąjį darbą arba išlaiko baigiamąjį egzaminą, kuriuo įrodomi teisėjo pareigoms reikalingi įgūdžiai ir žinios. Egzaminą organizuoja Teisėjų mokymo taryba. Jaunesniajam teisėjui, kuris sėkmingai baigė mokymo programą ir kurio baigiamasis darbas buvo priimtas arba kuris išlaikė baigiamąjį egzaminą, gali būti suteikta teisė naudoti titulą „baigęs teisėjo mokymus“. Šią teisę, gavusi prašymą, suteikia Teisėjų mokymo taryba.

Nuoroda: [Teismų įstatymo 18 skyriaus 6 straipsnio 2 pastraipa](#).

Kaip galutinį darbą pagal Teismų įstatymą jaunesnieji teisėjai parengia portfelį, kurio paskirtis – parodyti, kaip per trejų metų mokymo programą jie išstobulino savo įgūdžius. Portfeliai nevertinami. Jie tikrinami siekiant užtikrinti, kad juose būtų reikalaujami rezultatai, t. y. jaunesniojo teisėjo kadencijos apmąstymas, jaunesniojo

teisėjo priimtas sprendimas ir jo aprašymas, taip pat tam tikrų mokymo dienų rašytinių užduočių pavyzdžiai. Jaunesnysis teisėjas pateikia savo portfelio santrauką baigiamajame studijų programos seminare trečiųjų metų pabaigoje. Faktinis baigiamasis egzaminas nelaikomas, nes jis pakeičiamas minėtoju portfeliu.

Pasibaigus kadencijai jaunesnysis teisėjas gali pretenduoti į kitas pareigybes naudodamasis įprastomis kreipimosi procedūromis. Pirmieji jaunesniųjų teisėjų mokymo programos absolventai labai gerai įdarbinami teisminėse institucijose. Jaunesniųjų teisėjų skaičius toks mažas, kad Suomijoje kvalifikacija teisėjo pareigoms vis dar paprastai įgyjama dirbant teisme arba verčiantis kita teisininko profesija.

Papildoma informacija: oikeus.fi (taip pat anglų kalba) teikiama bendro pobūdžio informacija apie teisminių institucijų veiklą.

Prokurorai

Bendras aprašymas

Už prokurorų mokymą atsakinga Generalinės prokuratūros mokymo grupė. Grupė, bendradarbiaudama su valstybės prokurorais, specializuotais prokurorais, universitetais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, planuoja ir įgyvendina mokymus. Daugumą mokymo kursų veda valstybiniai prokurorai ir specializuoti prokurorai iš Nacionalinės prokuratūros. Prokurorų mokymą sudaro pagrindinės, bendrosios, aukštesnio lygio ir specializacijos studijos.

Pagrindines prokuroro studijas sudaro prokurorų mokymo programa „Start“ ir pagrindinis prokurorų kursas. Prokurorų mokymo programa „Start“ yra orientacinė programa naujiems prokurorams, o pagrindinis prokurorų kursas gilina prokurorų įgūdžius ir žinias. Pagrindinės studijos yra kiekvieno prokuroro mokymo dalis.

Galimybė dalyvauti pirminiame mokyme

Naujas prokuroras įdarbinamas laikinose jaunesniojo prokuroro pareigose. Per šį laikotarpį asmuo susipažįsta su Nacionaline prokuratūra ir jos veikla, prokuroro darbu ir jo vaidmeniu baudžiamajame procese, taip pat baigia prokurorų mokymo programą „Start“.

Jaunesniojo prokuroro veiklos laikotarpis yra laikas tiek darbdaviui, tiek prokurorui pasitikrinti prokuroro gebėjimą atlikti šias pareigas. Tai yra ir galimybė prokurorui įsitikinti, ar jis iš tikrųjų yra suinteresuotas šia profesija. Pasibaigus jaunesniojo prokuroro veiklos laikotarpiui, darbdavys ir jaunesnysis prokuroras, prieš priimdami sprendimą dėl to, ar asmuo toliau dirbs apylinkės prokuroru, surengia vertinimo diskusiją.

Pirminio mokymo forma ir turinys

Prokurorų mokymo programa „Start“ yra internetinis kursas, apimantis visas pagrindines naujojo prokuroro veiklos temas, įskaitant reikiamą studijų medžiagą ir pratybas. Programa apima tokias temas kaip prokuroro vaidmuo baudžiamajame procese, sprendimų priėmimas ir prokuroro turimos galimybės, ikiteisminio tyrimo apribojimas ir kaltinimų atsisakymas, prokuroro vaidmuo apylinkės teisme, taip pat su viešumu susiję klausimai.

Į mokymo programą taip pat įtrauktos Naujų prokurorų dienos, t. y. mokymo renginiai, organizuojami kaip mokymas auditorijoje, ir įvairūs internetiniai kursai. Orientuotis padeda ir vadovauja asmeninis instruktorius, kuris yra labiau patyręs prokuroras, paprastai iš tos pačios tarnybos, nors vis dažniau taikomas nuotolinis mokymas.

Pagrindinį prokurorų kursą sudaro keturi atskiri kursai, iš viso apimantys 11 dienų mokymo auditorijoje. Tikslai, be kita ko, yra suprasti prokuroro vaidmenį ikiteisminiame tyrime ir bendradarbiavimo svarbą, žinoti ikiteisminio tyrimo etape turimas galimybes, sužinoti kaltinimų nagrinėjimo pagrindus, suprasti prašymo dėl šaukimo į teismą reikšmę ir turinį, turėti galimybę naudotis kitomis prokurorui prieinamomis priemonėmis, suprasti teismo proceso eigą, susijusius etapus ir apeliacinį procesą, taip pat labai gerai susipažinti su baudžiamosios teisės doktrinomis.

Pirminio mokymo užbaigimas ir kvalifikacijos suteikimo procesas

Pagrindines studijas užbaigti paprastai užtrunka apie dvejus metus, o tada asmuo laikomas tinkamu eiti

prokuroro pareigas. Egzaminų nėra. Kai šie etapai užbaigiami, asmuo pereina prie bendrųjų ir aukštesnio lygio studijų.

■ Paskutinis naujinimas: 12/06/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.